

Gemeente van Jezus Christus.

We gaan vandaag maar weer eens een berg verzetten! Op bergen en in dalen. ja. overal is god. en ook in de beschutting van de vruchtbomen van de wijngaard van Naboth. ook daar is God bezig met de mensen. Ook in het huidige Westerein is God bezig met de mensen. ja ook in Joegoslavië is God nog bezig met de mensen. En zelfs in Israël is God bezig met de mensen.

Zelfs in Israël? Waarom niet: Juist in Israël? Het is toch juist daar, dat de Heer de mensheid wil betrekken bij Zijn grote plannen voor de toekomst. Het is toch juist daar, in het beloofde land, dat God zich openbaart, daar in die hete woestijn, daar brengt hij verkwikking, daar in die roerige stad Jeruzalem, daar wil Hij toch vrede stichter zijn?

Ik heb het voorrecht gehad, dat ik Israël ben doorgereisd en ik heb de stad van de vrede Jeruzalem gezien. Maar je komt raar op de koffie, als je daar je ogen de kost geeft. In plaats van het beloofde land, waar de Heilige Geest sterk is en waar de voetsporen van Christus terug te vinden zijn, in plaats daarvan is Israël vandaag de dag een politiestaat. Op alle straathoeken en bij alle strategische gebouwen is permanente politiebewaking en het leger is overal, zelfs midden in de woestijn bij een verlaten bushalte, overal in dat prachtige land staan twee of drie soldaten te wachten op wat komen gaat.

Ze wachten op wat komen gaat. Waar wachten ze eigenlijk op? Op de Messias? Nee, dat doen de Israëlieten allang niet meer. Want 90% van de bewoners van Israël is a-religieus. Ja ze eerbiedigen nog wel de sabbat, en de kinderen krijgen natuurlijk onderwijs uit de Tora. Maar ja, dat is bij ons ook precies zo. De meeste mensen eerbiedigen de zondag, de winkels zijn dicht, en veel kinderen krijgen op school te horen van het evangelie. Maar zitten de kerken zondags ook vol. Geen sprake van!

Weinu, in Israël is dat heus niet anders. Een handjevol religieuzen houdt de godsdienst nog in ere, maar de rest van de mensen houden er een westerse/amerikaanse leerstijl op na. Dat is dus even schrikken, als je daar je ogen de kost geeft.

En die voetsporen van Jezus dan? Ja, die zijn te vinden. Al die bekende plekken uit het evangelie, ze zijn terug te vinden, maar het zijn opgravingen en restanten, waarbij je flink je fantasie moet gebruiken, om je er nog een voorstelling van te maken. Israël is een prachtig land, maar we moeten het niet idealiseren. Het is een machtige staat, die dag in dag uit vecht om te overleven.

Handelingen 4, 32-37

Het verhaal van de wijngaard van Naboth lijkt verdacht veel op de huidige situatie. De schrift is ook vandaag weer actueel. Want het gaat hier om een vreselijk conflict over een stuk grond. Achab wil de grond van Naboth naast zijn paleis er heel graag bij hebben, want het zou zijn eigen paleistuin zeer verfraaien.

Het doet mij toch sterk denken aan het onoplosbare conflict tussen de Israëliërs en de Palestijnen. Het is als het ware bezet gebied. Achab immers laat zijn agressie zover gaan, dat hij Naboth uiteindelijk laat stenigen, met de hulp van zijn vrouw, de heks Izebel. Hoe zit dat eigenlijk met die Palestijnen. Al veel eerder dan de joden woonden er in Israël deze palestijnen. En wat gebeurde? De joden kwamen en zeiden: In Naam van God, wij zijn koning over dit gebied. Geen wonder, dat de palestijnen volhou-

den, dat zij de oudste rechten hebben op het land Palestina.

Smekelisch...

Maar we gaan het vandaag niet hebben over de politiek, want dat hoort thuis in de volksvertegenwoordiging. Maar een ding moet ik nog wel even kwijt.

Van de week las ik een artikel over de huidige premier van Israël Jitzschak Shamir. En toen ik gisteren de eerste verzen las van 1 Koningen 21, dit verhaal over de wijngaard van Naboth, toen dacht ik: Daar staat nou precies beschreven, hoe het er vandaag aan toe gaat in de politiek van Israël.

Want we lezen, dat Achab de tuin van Naboth wil onteigenen en Naboth antwoordt dan zeer beslist: "Daarvoor beware mij de Here God, dat ik de erfenis van mijn vaderen aan u zou geven!" In precies dezelfde trant antwoorde premier Shamir, toen hem gevraagd werd, wat zijn diepste drijfveer was in zijn huidige agressieve politiek. Het antwoord van Shamir luidde: "Mijn sterkste drijfveer is, dat ik zeg: Wat miljoenen joden in deze 20ste eeuw is overkomen aan vervolging en moord, dat overkomt ons niet weer!" En dan begrijp je, waarom deze premier juist zo'n agressieve politiek voert.

Want ieder mens neemt immers zijn verleden mee. De Palestijnen nemen hun verleden mee, maar ook de joden nemen hun verleden mee, het verleden van de holocaust en het antisemitisme, datzelfde antisemitisme en fascisme, dat nu weer opbloeit in Duitsland.

Ook Shamir neemt zijn verleden mee, als hij probeert de staat Israël te laten overleven, terwijl alle arabieren erom heen zeggen: "Geef mij toch uw wijngaard, opdat hij mij tot moestuin zij." Maar het is toch werkelijk onbegrijpelijk, waarom die arabieren dat onmogelijke stukje grond aan de kust van de zee willen hebben, terwijl hun eigen bodem vol zit met rijkdommen, met de grootste olievoorraden ter wereld. Waarom willen ze dan toch dat kleine lapje grond erbij? De enige drijfveer die ik hier zie, dat is de haat: die ongecontroleerde haat tegen wat jood is, tegen wat anders is.

En dan lezen we van de steniging van de jood Naboth, die man die zo hield van de Here God, dat hij meende zijn erfdeel koste wat het kost te verdedigen en te behouden.

moeten

In al deze vraagstukken, van vroeger en van nu, gaat het uiteindelijk niet om de politiek, want daar gaat het rouwtrekken alleen maar, om wie nu de sterkste is en wie het slimst is. Nee de vragen uit 1 Koningen, en uit het Israël van vandaag, maar ook de vragen uit het Duitsland van vandaag, draaien uiteindelijk allemaal om een kwestie, nl.: Hoe gaan wij met elkaar om??

En dat is op zichzelf al moeilijk, om te begrijpen en helder te krijgen, hoe wij mensen en volken met elkaar omgaan: waar toch al die haat en al dat onbegrip vandaan komt. Het is al moeilijk om te begrijpen, waarom we zo met elkaar omgaan, laat staan om er iets aan te verbeteren!

Dat Achab daar in die wijngaard van Naboth uiteindelijk niets te zoeken heeft, dat zien we allemaal wel: hij had immers zelf grond en tuin genoeg als koning. Maar wat we ook moeilijk begrijpen, dat is waarom deze Naboth zo vreselijk halsstarrig is. Waarom houdt deze man koste wat het kost vast aan de letter van de Tora? Waar-om geen gesprek, waarom geen overleg?

Dat Shamir zijn verleden niet kan verloochenen, dat kunnen we allemaal begrijpen. En dan zien we ook helder, waarom hij deze politiek voert. Maar waarom geen gesprek, waarom geen overleg, waarom geen conferentie over de vrede? Maar het geldt voor beide

kanten. Want ook het gedrag van de arabieren is inconsequent: Waarom dat kleine lapje grond, waar nauwelijks iets op wil groeien? Waar om al die ellende voor een klein stukje woestijn?

Hoe gaan wij eigenlijk met elkaar om? In de eerste plaats moet je je bewust zijn, dat je je verleden met je meedraagt. Je kunt niet zomaar in het wilde weg nemen en pakken en graaien, want je kunt je verleden niet achter je laten en een deel van je verleden, dat is datgene wat je geleerd is. En er is ons geleerd vanuit het evangelie, dat wij voor elkaar klaar moeten staan en dat we niet moeten graaien wat we maar kunnen, maar er is ons geleerd vanuit het evangelie, dat bescheidenheid een deugd is.

Waarom willen wij dan zondig die wijngaard van die buurman, die mooie auto of die prachtige serre, of die allernieuwste tuinstoelen, of die nieuwste mode? Wat willen we ermee, met die pracht en praal, als we de vaste rots van ons bestaan kennen, de vaste grond onder de voeten, Jezus Christus, die je alles geeft wat je nodig hebt en nog meer bovendien? Wat willen wij toch met de wilde druiven van deze wereld; hebben we dan aan brood en wijn van Christus niet genoeg? En wat willen wij toch, als we ons laten meeslepen, zoals de omstanders bij de steniging van Naboth? Als we ons maar laten meeslepen in de haat tegen buitenlanders en minderheden? Terwijl we toch verstand en evangelie hebben gekregen, om ons in gemoede af te vragen: Waarom gaan we eigenlijk zo met elkaar om?

Ja, we kunnen zelfs zover afglijden, dat wij, zoals Ahab, datgene doen wat kwaad is in de ogen des Heren. En wat is er dan mis gegaan? Dan zijn we vergeten dat we ons verleden met ons meedragen. En een deel van dat verleden, dat is God, God zelf maakt deel uit van ons leven. Jezus maakt deel uit van ons bestaan, en wij zijn de hand van God in deze tijd! Willen we dat dan maar verloochenen? Willen we dan maar net doen alsof dat allemaal niet gebeurd is? Dat hele oude en nieuwe testament? Gaan we dan gemakshalve maar voorbij aan wat Jezus gedaan heeft voor de mensen?

Nee, nee, wij kunnen ons verleden niet verloochenen. Godzijdank kunnen we het verleden dat we hebben met Jezus Christus niet zomaar verloochenen. Dat kun je niet zomaar achter je laten. Ja, je kunt proberen om God los te laten, je kunt het proberen met de wijngaard van de buurman, met de haat van de vreemdeling. Maar dat wil nog niet zeggen, dat God je loslaat. Zo gemakkelijk kom je niet van Hem af!

Ach er is nog zoveel te zeggen over deze dingen, en over de wijngaard van Naboth en over heel het verleden, dat we met ons meedragen. Maar de hoofdvraag blijft: Hoe gaan we met elkaar om, en die vraag moeten we beantwoorden, hier en nu, in de wijngaard van Jezus Christus!

En om eerlijk te zeggen, hoe we met elkaar omgaan, dat is niet eenvoudig, want het breekt ons bij de handen af. Wat ons ideaal zou moeten zijn, dat is het leven van de eerste gemeente, zoals we dat lezen in het boek Handelingen: daar zorgden ze ervoor dat ze alles gemeenschappelijk hadden, zodat niemand tekort zou komen. En al het land en al het bezit werd verkocht en de opbrengst werd gelegd aan de voeten van de apostelen. Dat is de offervaardigheid, die we hier en nu aan de dag zouden moeten leggen.

Hoe gaan we met elkaar om. We hebben lang niet alles gemeenschappelijk. Wat we wel gemeenschappelijk hebben dat is dit: Het getuigenis van de opstanding van Jezus Christus. En dat stukje verleden moeten we nooit weer verloochenen of achter ons laten.

Want dat is de enige grond waarop we uit onze tegenstellingen en uit onze naijver en uit onze zucht naar pracht en praal kunnen komen. Jezus Christus is het enige, dat we werkelijk gemeenschappelijk hebben. x

Als we het maar aandurven om hem te erkennen als de koning van ons leven. Als we het maar aandurven om die grond van ons bestaan niet te verloochenen. Als we het maar durven om ervoor uit te komen, dat we geen genoegen nemen met vreemdelingenhaat en rascisme. Ja, als we het maar aandurven om de ander te feliciteren met zijn nieuwe wijngaard en zelf te blijven werken in die onzichtbare wijngaard van Jezus Christus.

Onzichtbaar? Nee, nee. God is niet onzichtbaar en de wijngaard van Christus is geen privetuin voor een enkele koning. Nee, nee, geen sprake van dat het evangelie alleen voor de rijken is. Nee, nee, wij zijn de hand van God in deze tijd. En dan moeten we die hand uitsteken naar de ander, dan moeten we zoeken naar gesprek, naar overleg, naar vrede en liefde.

Maar we moeten wel realistisch blijven. Hoe gaan wij met elkaar om? Als de joden weer opnieuw een felle discussie hadden gevoerd in het bijzijn van Jezus en het weer totaal niet eens konden worden, dan lezen we daar in het evangelie: "En zonder het eens geworden te zijn gingen zij uiteen." Ook dat is een mogelijke weg, omdat we het verleden altijd met ons meedragen en nooit kunnen vergeten wat er gebeurd is.

Laten we dan het verleden niet vergeten. Laten we vandaag niet vergeten wat joden overal ter wereld doorgemaakt hebben. Laten we niet vergeten hoe we met elkaar om behoren te gaan. Laten we niet vergeten, dat Christus onze vreugde is, en laten we dan onze buurman feliciteren met zijn nieuwe wijngaard.

Laten we niet vergeten, dat iedere dag een nieuwe dag is van God, die we mogen beleven in de wijngaard van Christus. Laten wij niet vergeten; Jezus Christus, gestenigd, gekruisigd, gestorven en begraven en opgestaan van doden op de derde dag.

Laten wij nooit vergeten: Also lief had God de wereld, dat Hij zijn enige Zoon gaf, niet opdat Hij de wereld veroordele, maar opdat de wereld door Hem behouden zal worden. Geloof dat evangelie en leeft in vrede. AMEN

Hoe met elkaar.

Actob. ... van dat is ...

Hoe? Een licht met elkaar op hebben.

Actob. ...

Wij: met de ander ...